

12. Gesp

september 2007

Waar aan ontleent een wet gezag en draagvlak? Aan de functie die de wet vervult, aan leesbaarheid en aan evenwicht in de te regelen materie. Een wet zou geen goederentrein van incidenties mogen zijn, geen doolhof, evenmin een dodendans die maar één danspas kent, het graf, maar wel een min of meer gecodificeerde wals, tango, polka - een plezier om te gehoorzamen - of, beter nog, een sieraad; een functioneel sieraad, als een zilveren gesp die jurk, blouse of ander vrouwelijk kledingstuk bijeenhoudt; als sluitstuk van de ziel van het te regelen probleem, zoals die ziel volgens de oude Grieken door de navel bij de dood ontsnapt en voor de geboorte weer binnendringt. Daar bevindt zich dus die gesp die ik bedoel; twee ringen die op een ingenieuze wijze in elkaar schakelen. Eigenlijk waren het twee spiralen met een zeer geringe spoed die in elkaar gedraaid en dankzij drie verschuifbare dwarsstaafjes geblokkeerd konden worden, zodanig dat iemand die het mechaniek niet kende - en dat was ieder ander dan de tot ingreep gerechtigde wetgever zelf - tevergeefs zou proberen de gesp te ontgrendelen. Nee, het zou hem niet lukken haar te ontgrendelen. Het was een wonder van vernuft. Maar ter zake. Een theoretisch voorbeeld, ik verzin een variant op een bestaand wetsartikel:

BW art. 1:5

- 1. De wet kent een burgerlijk huwelijk, een notarieel huwelijk en een kerkelijk huwelijk.*
- 2. Het burgerlijk huwelijk wordt bij openbare acte door de ambtenaar van de burgerlijke stand gesloten teneinde een familierechtelijke betrekking te scheppen tussen een man en een vrouw.*
- 3. Het notarieel huwelijk wordt bij notariële acte gesloten teneinde een al of niet tijdelijke familierechtelijke betrekking te scheppen tussen twee personen.*
- 4. Het kerkelijk huwelijk is een in een kerk gesloten burgerlijk of notarieel huwelijk.*
- 5. De ambtenaar van de burgerlijke stand c.q. de notaris draagt zorg voor de inschrijving in het openbare huwelijksregister.*

Zou deze gesp ons toekomstige familierecht een tijdlang kunnen omgorden? Het gedwongen afzonderlijke bezoek aan notaris (in verband met huwelijkse voorwaarden), gemeentehuis en kerk kan hiermee worden afgeschaft. De erkenning van een kind kan als tijdelijk notarieel huwelijk worden geregeld. Iemand zou zelfs zijn huwelijk kunnen regelen bij testament; het huwelijk duurt alsdan - mits aanvaard natuurlijk - slechts een dag, de sterfdag van betrokkene. Problemen met ambtenaren die een homohuwelijk weigeren, kunnen zich op deze wijze ook niet meer voordoen en iemand die een hekel heeft aan gemeentehuizen krijgt een alternatief. Het familierecht is desalniettemin een serieuze zaak; tenzij we misschien hebben moeten glimlachen om machinisten van goederentreinen of cipers van doolhoven, maar dat hebben we niet, want die zijn daarvoor te triest en meelijwekkend in hun taakopvatting, en tenzij, misschien, mijn harde schijf op grond van de Wet op het Boekenbal van 2007 niet alleen het vraag- en uitroepteken maar ook het ironie-, fantasie- of fata morgana-teken tot zijn beschikking had. Helaas, zo is het niet; 's levens Boekenbal ontbeert een wettelijke status en geldt omgekeerd ook niet voor wetboekschrijvers; de wet zal altijd achterlopen; die is leerboek noch roman. Ik verblijf derhalve zonder tango, gesp of tekens,

Uw columnist, V.L.